

Ana García, Rufino Navarro,
José M. Monjero i Dolores Carreras

món, que begui de les seves mateixes fonts i experiències i que visqui l'angoixa amb els mateixos ulls que els drogodependents, per, d'aquesta manera, saber què li succeeix, què sent, com pateix i què és el que passa pel cap de la persona a qui es vol ajudar.

L'ajuda organitzada i planificada entre iguals és una bona alternativa terapèutica. Ningú està en millor posició que un exdrogodependent per saber què està patint el malalt en cada moment, la qual cosa pot ser un immillorable suport per a la seva desintoxicació i rehabilitació. Aquesta és l'opció que ha pres l'Associació Reto a la Esperanza: "Tot i que és un dels principals pilars del nostre programa d'intervenció en el camp de les drogodependències, no ens priva de ser conscients de la complexitat d'aquest problema social i individual, i per això el nostre mètode s'orienta cap a una intervenció complementària des de dues perspectives: un voluntariat integrat majoritàriament per exdrogodependents, i un equip professional especialitzat en l'àrea de les drogodependències, d'acord amb la normativa legal vigent." José Manuel Monjero ens explica com va sorgir aquesta iniciativa: "El fundador, de pregons principis cristians, va sentir la necessitat d'actuar en favor dels drogodependents. Ell i la seva família van decidir acollir un malalt a casa seva, i després un altre; però en arribar al tercer noi, van veure la necessitat de llogar una casa per poder acollir més persones. L'ajuda era gratuïta, com avui. Aleshores no hi havia massa recursos, però sí la voluntat d'ajudar aquells i aquelles que s'havien adonat del parany en què es trobaven i no tenien les alternatives terapèutiques que tenim avui. Això fou la primavera de 1985 a Liencres (Santander)."

En aquell moment l'associació ni tan sols tenia nom. Rufino, un dels primers nois que va demanar-hi ajuda, ens explica com va sorgir: "Quan ja érem unes vint persones, vam veure la necessitat d'inscriure'ns legalment com a associació i de plasmar una normativa. De l'expressió *rehabilitación de*

L'abús i la dependència de les drogues han estat presents en totes les cultures al llarg de la història, però ha estat en les últimes dècades que aquest fenomen ha adquirit dimensions preocupants i s'ha convertit en un important problema de salut pública. No hi ha una solució terapèutica única i definitiva per a tot aquest conjunt de problemes. Totes les alternatives disponibles han de formar part d'una oferta terapèutica global, destinada tant al pacient com a la seva família i a la societat, amb l'objectiu de permetre la recuperació de la persona drogodependent i la seva reinserció en la societat. Cal una intervenció que tingui en compte tots els replecs d'aquest obscur

toxicómanos va sorgir l'acrònim RETO, que a la vegada definia allò que per a nosaltres començava a ser una realitat. Teniem un gran repte per davant i allò que ens havien transmès des del principi era esperança. Així va néixer Reto a la Esperanza." José Manuel hi afegeix: "La decisió de constituir-se en associació benèfica i social obeeix a una ferma determinació d'allunyar-la de qualsevol finalitat econòmica i que no esdevingui un negoci. El 1995 ens declararem d'utilitat pública, cosa que corrobora aquest caràcter no lucratiu." Rufino ens explica què sol succeir quan una persona ingressa a Reto buscant una solució al seu problema: "Intentem ajudar-la de la mateixa manera que ho van fer abans amb nosaltres. Els primers dies solen ser molt durs i sempre hi ha una persona disposada a acompanyar el nouvingut, a ajudar-lo i animar-lo en tot moment. El millor és que es mantingui ocupat i que poc a poc vagi integrant-se en les activitats diàries del centre. Des del començament ens hem dedicat al reciclatge de residus sòlids urbans, a la recollida d'estris a domicili que després són restaurats i posats a la venda en locals específics. Tenim tallers ocupacionals de mecànica, on reparam els nostres propis vehicles, i també tallers de fusteria i de tapisseria, entre d'altres." Aquests tallers, a banda de servir com a teràpia ocupacional i de capacitar professionalment els nois per a una posterior reinserció social, serveixen per autofinançar l'associació.

L'associació té cases d'acollida a gairebé totes les províncies espanyoles i la seva labor també s'ha estès a d'altres països. José Manuel, que resideix a Barcelona, ens comenta: "Concretament, a Catalunya hi arribarem el 1989 quan vam llogar una casa a Igualada. Vam començar a poc a poc, treballant i fent que la gent ens conegués i confiés en nosaltres. Avui tenim cases d'acollida a totes les comarques d'aquesta comunitat autònoma."

Reto a la Esperanza té molt clar que la informació i la prevenció són fonamentals: "Sovint anem als punts conflictius on es reuneixen els drogodependents i mirem de parlar amb ells i transmetre'ls una mica d'esperança, perquè per pròpia experiència sabem que es pot sortir d'aquest món en què estan immersos. També visitem presons i hospitals, i fem campanyes d'informació i prevenció a les escoles, instituts i universitats, entre d'altres actuacions."

D'acord amb les necessitats socials, l'associació ha hagut d'ampliar el seu camp d'actuació a altres col·lectius. Disposa d'una residència per a persones grans a Salamanca i diversos menjadors socials en algunes províncies. També ofereix ajut a dones maltractades i a marginats en general.

Pel que fa al futur, el desig és mantenir-se fidels a uns principis basats en una fe que els ha fet canviar de valors i exercir una compassió ben entesa i aplicada a la realitat. Així ens ho afirmen José Manuel, Rufino, Dolores i Ana: "Estem decidits a seguir endavant, amb les mateixes conviccions i el mateix compromís que vam adquirir de fer pels altres allò que un dia van fer per nosaltres. Ens agradaria que la gent conegués de més a prop la nostra labor, com arriben i com tractem les persones que sol·liciten la nostra ajuda i com ens esforcem com més va més per adaptar-nos a les noves situacions que se'ns plantegen. Perquè el Reto a la Esperanza segueix vigent com en el primer dia. A Reto, des d'un bon començament hem usat la Bíblia com a guia. Mitjançant la seva paraula, Déu ens ha ensenyat a viure amb nous valors i noves fites que han portat esperança, confiança i pau a les nostres vides."